

MEMÒRIA Programa Beveu Menys

2019

1. Coordinació tècnica del programa Beveu Menys

2. Estratègia Programa Beveu Menys

2.1 Àrea professionals:

- Xarxa referents 2019
- Formació: cursos, jornades i formació contínua
- Plataforma WEB Beveu Menys

2.2 Organització:

- Línia treball amb proveïdors
- Acreditació

2.3 Àrea població:

- Setmana del Cribratge d'alcohol. Setmana sensibilització
- WEB
- Materials

3. Grups de treball

3.1 Alcohol i farmàcia

3.2 Alcohol i pediatria

3.3 Grup integració programes de promoció i prevenció a l'APS

3.4 Grup alcohol i ECAP

3.5 Grup de treball Alcohol i altres drogues CAMFiC: ASSIST

3.6 Grup referents suport territorial

4. Propostes 2020

Coordinació tècnica del programa Beveu Menys

1

El Departament de Salut dona prioritat al seguiment de les accions d'implementació, així com a les estratègies d'identificació precoç i intervenció breu dels Trastorns per Consum d'Alcohol (TCA) a l'atenció primària de salut, en el marc dels objectius i accions proposats pel [Programa Beveu Menys](#).

El programa està inclòs en els plans estratègics del Departament de Salut. Forma part del Pla Interdepartamental i Intersectorial de Salut Pública (PINSAP) 2017-2020, continua participant al nou Pla de Salut de Catalunya 2016-2020, i forma part d'un grup de treball per a la nova estratègia nacional d'atenció primària i salut comunitària (ENAPISC).

En quant a la implementació del programa, la FAP/CAMFiC, amb la col·laboració de l'Associació d'Infermeria Familiar i Comunitària (AIFICC), col·labora amb la Subdirecció General de Drogodependències (Agència de Salut Pública de Catalunya) des de l'any 2009, i ha continuat, durant l'any 2019, a través del grup de treball d'Alcohol i altres drogues de la CAMFiC, treballant per l'adequat desenvolupament de les activitats preventives al voltant de l'alcohol i contribuint a la implementació del programa Beveu Menys.

El programa està liderat per un comitè consultiu que coordina les accions d'implementació. Està format per membres de les entitats que hi col·laboren

Aquest any s'incorpora Francisco Díaz, metge de família i membre del grup de Treball d'Alcohol i drogues de la CAMFiC en el context de la fusió del programa ASSIST amb el BM.

Comissió tècnica:

- Joan Colom –Subdirector general de Drogodependències
- Antoni Gual –Assessor. Cap de la unitat d'alcoholologia de l'Hospital Clínic
- Lidia Segura –Coordinadora grup de polítiques i alcohol de la SGD
- Joan Lozano –Gerent FAP/CAMFiC
- Nuria Bastida –Membre del GdT d'alcohol i altres drogues de la CAMFiC
- Rosa Freixedas –Coordinadora del GdT d'alcohol i altres drogues de la CAMFiC
- Eulàlia Duran –Es jubila Membre del GdT d'alcohol i altres drogues CAMFiC i l'AIFICC
- Estela Díaz –Coordinadora tècnica programa Beveu Menys i membre GdT alcohol i altres drogues de la CAMFiC
- Francisco Díaz –Membre del GdT d'alcohol i altres drogues de la CAMFiC

I col·laboració de professionals d'Atenció Primària membres del Grup de Treball d'Alcohol i altres drogues de la CAMFiC.

Estratègia Programa Beveu Menys

2.1. Àrea professionals

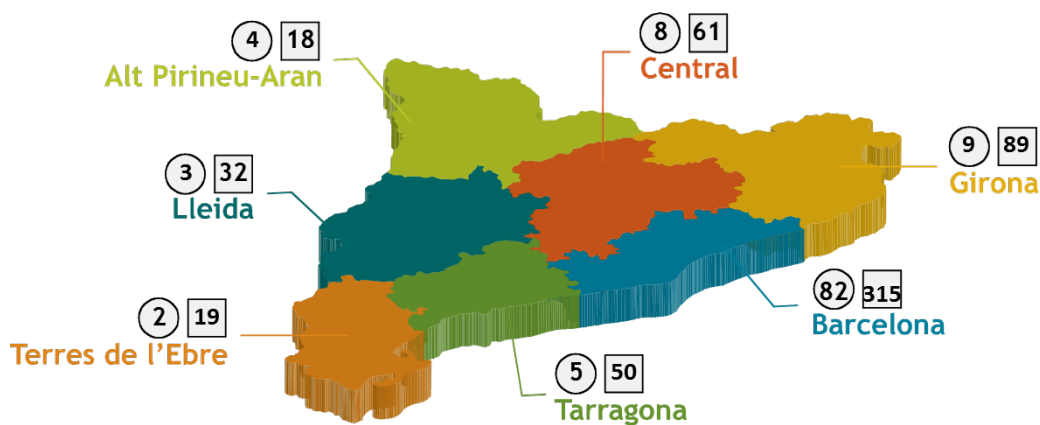
2

- Xarxa referents 2019
- Formació: cursos, jornades i formació contínua
- Plataforma WEB Beveu Menys

Xarxa referents 2019

La gran variabilitat i mobilitat dels professionals d'AP fa que hagin constants canvis de referents. Es realitzen actualitzacions anualment, en l'actualitat comptem **amb 583 professionals d'Atenció Primària**, i **92 de CAS** d'arreu del territori, amb una implementació del **95%** de centres que disposen d'un o més referents.

Implementació a Catalunya. Xarxa de referents 2019

○ 113 professionals de 61 CAS

□ 647 professionals de 378 EAPs
95% de centres d'Atenció Primària

95% dels EAPs amb referents (56% infermers/es i 44% metges/esses)

Es fa actualització contínua de la xarxa actualitzant els nous referents a la base de dades de la xarxa a <http://beveumenys.cat>

Formació: cursos, jornades i formació contínua

Formació de formadors

El procés d'implementació de l'actualització sobre els nous paradigmes d'alcohol als referents de la xarxa d'AP i CAS, s'ha anat fent entre el 2016 i 2019, amb un total de 23 edicions, seguint la estratègia de formació de formadors.

Durant el 2019 s'ha continuat formant noves incorporacions a la xarxa, realitzant 2 formacions més. Les dades acumulades sobre la formació de referents és la següent:

- 2 formacions de formadors: 28 professionals formats (2019)
- Professionals formats en total de la xarxa (2017-2019):
479 professionals – (n=760) **84%**

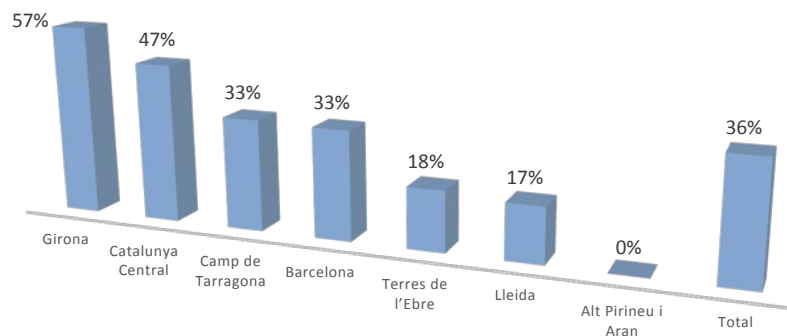
Avaluació formació actualització: En general, la formació presencial ha estat molt ben valorada pels professionals, destacant com a positiu la realització de les formacions al territori, així com les avantatges de crear xarxa amb els professionals de CAS, que s'inclouen a la formació amb els referents d'AP.

Formació perifèrica

S'estableix una estratègia perquè els EAPs amb referents formats facin la formació perifèrica als respectius equips.

Durant el 2019, **15 EAPs** han realitzat la formació perifèrica als respectius centres, fent un total de **134 EAPs formats (36% del total de centres)**

Percentatge d'equips per regió, que reben la formació perifèrica per part del referent:

Formació contínua:

S'han realitzat **2 formació contínues: Alcohol i embaràs i Alcohol i altres drogues (ASSIST)**

L'avaluació de totes dues formacions és

Formació en línia:

“Abordatge del consum d'alcohol a l'Atenció Primària”

- Es fan revisions de continguts teòrics i pràctics per a millorar la funcionalitat i la visibilitat d'algun contingut.
- Durant el 2019 es fan 2 edicions (total 6 edicions)
resum dades en l'informe acumulat adjunt

Professionals formats: 1800 professionals d'AP formats i acreditats en total.

Informe resum http://www.beveumenys.cat/_Adm/upload/docs/BeveuMenysDoc1348.pdf

Plataforma WEB Beveu Menys

La plataforma del Beveu Menys representa un espai on es recull informació relativa a les accions del programa Beveu Menys, així com informació sobre recerca en alcohol, darreres notícies o articles d'interès.

Esdevé també una eina de gestió interna per a la explotació de les dades e indicadors interns del programa Beveu Menys.

Accés web: <http://beveumenys.cat>

Durant el 2019 s'han aplicat **millores de funcionalitat** i s'han gestionat incidències en coordinació amb el tècnic informàtic de FAP/CAMFiC.

Estratègia Programa Beveu Menys

2.2. Organització

2

- Línia treball amb proveïdors
- Acreditació

Línia treball amb proveïdors

En el context del sistema de registre a la història clínica, seguim treballant en millorar les variables e indicadors a l'ECAP.

S'han realitzat diverses reunions s'ha elaborat un informe per a millorar la qualitat de les dades i així millorar els indicadors.

- > Sistematització obtenció dades indicadors ICS
- > Establiment grup de treball ECAP-alcohol per a aplicar les millores a la història clínica. Estarà format per membres de la comissió tècnica, SGD, ICS, CAMFiC
- > Accés a Khalix per a la consulta dels indicadors de salut.

Acreditació

- **Acreditació de formacions:** es reacrediten tots els cursos, tant el de formació de formadors, com el de formació d'actualització, format breu de 2 hores. Es reacrediten la resta de formacions amb el Consell Català de la Formació Continuada de les Professions Sanitàries.
S'acredita la formació d'actualització en alcohol adreçada als referents, així com la formació en línia d'alcohol adreçada als professionals d'AP.
- **Planificació formació contínua i d'altres accions** per a la XaROH.
- **Avaluació de la implementació:**
Es fa seguiment de l'estat de la implementació i una millora de l'avaluació de procés (qüestionari d'avaluació...) i establint el monitoratge dels indicadors d'avaluació de resultat.
Les tasques administratives de la formació es gestiona des de la CAMFiC per a unificar criteris i facilitar el procés acreditatiu als referents.

Estratègia Programa Beveu Menys

2.3. Àrea població

2

- Setmana del Cribratge d'alcohol. Setmana sensibilització
- WEB
- Materials

X Setmana del Cribratge d'alcohol. VI Setmana sensibilització

Aquest és el desè any que celebrem el dia sense alcohol, amb la celebració de la X Setmana del Cribratge d'Alcohol que es va celebrar del 11 al 17 de novembre d'enguany.

L'objectiu principal és el de realitzar cribratge d'alcohol a la població que es visiti durant aquesta setmana, i sensibilitzar dels problemes que ocasiona el Trastorn per Consum d'alcohol. Es va posar a disposició dels professionals l'instrument de cribratge (Audit en línia), així com informació pràctica de la setmana amb idees i activitats que podien realitzar als centres de primària.

Tota la informació està disponible en la web del programa: <http://beveumenys.cat>

Es segueix mantenint el lema "Amb l'Alcohol, menys és millor", en el context de la "Setmana de Sensibilització d'alcohol" promoguda per la Subdirecció General de Drogodependències.

Informació sobre "[Setmana del Cribratge d'alcohol 2019](#)" i materials de la campanya

Més informació ampliada i la campanya de la Setmana de sensibilització d'alcohol al [WEB Canal Drogues](#)

Es van publicar les accions al territori, amb la implicació de diferents organitzacions, ajuntaments, centres de primària, amb molts professionals implicats.

Volem agrair especialment als professionals de la xarxa del Beveu menys que van participar activament adherint-se a la iniciativa "L'alcohol és responsabilitat de tothom".

Les adhesions i principals resultats de la campanya, està publicat al [web específic](#)

Grups de treball

3.1. Alcohol i farmàcia

3

Es consolida el grup de treball per a la elaboració d'una guia d'abordatge a Farmàcia Comunitària: "Prevenció del consum d'alcohol i problemes relacionats des de les farmàcies comunitàries".

El pla d'implementació que s'ha dut a terme és el següent, seguint objectius plantejats:

- Elaboració de la guia d'abordatge d'alcohol a la farmàcia comunitària
- Elaboració protocol per fer el projecte pilot a Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre
- Conèixer les actituds i percepcions dels professionals de farmàcia comunitària en relació al seu rol en vers la prevenció del consum d'alcohol i els problemes relacionats, a través d'una enquesta en línia que s'ha passat a tots els col·legiats de farmàcia.
- Elaboració de materials (guia i fulletons informatius de suport)
- Plantejament del projecte pilot
- Preparació sessions de difusió pel reclutament de professionals.
- Preparació de la formació específica dels professionals de farmàcia

Durant el 2019 s'ha incorporat al grup de treball, per un període de pràctiques de 3 mesos, una estudiant de cinquè de Farmàcia, que ha participat activament en la elaboració del protocol, de materials i assistit a les reunions del grup de treball.

També s'han inclòs dos professionals d'atenció primària (metgessa/infermera) al grup de treball i que participaran en la part formativa dels professionals de farmàcia.

S'ha ofert la formació del programa (presencial i en línia) als professionals interessats del grup de treball i s'estendrà als professionals de farmàcia inclosos en el projecte pilot, amb l'objectiu d'ampliar la formació de tots els professionals interessats.

Grups de treball

3.2. Alcohol i pediatria

3

Es segueix treballant, amb el grup de treball de l'Alt Pirineu i Aran i la Subdirecció general de Drogodependències per acabar d'elaborar la guia específica d'abordatge del consum d'alcohol en pediatria i adults joves a l'atenció primària.

El grup de treball està format per professionals d'atenció primària, urgències hospital, SEM, Salut Mental, CSMIJ, CAS, representants de la Subdirecció General de Drogodependències, de la Regió Sanitària de l'Alt Pirineu i Aran i CatSalut.

Les tasques que s'han dut a terme en el grup de treball son:

- Guia específica d'abordatge del consum d'alcohol a pediatria, adults joves i famílies
- Plantejar els circuits de derivació de casos per incloure en la guia
- Planificar el projecte pilot al Pallars Jussà

En una segona fase, es realitzarà la formació dels professionals i es farà el pilot del projecte a la Regió Sanitària de l'Alt Pirineu i Aran.

Grups de treball

3.3. Grup integració programes de promoció i prevenció a l'APS

3

Des de la Sub-direcció General de Promoció de Salut i la Sub-direcció General de Drogodependències de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT), s'implementen programes adreçats a facilitar eines i materials per als professionals de salut de l'Atenció Primària per a la realització de les tasques de promoció de salut i prevenció de la malaltia, amb la intenció d'informar, formar i sensibilitzar als professionals d'AP i a la població general.

Durant el 2019 s'ha creat un grup de treball de referents dels programes de salut pública amb l'objectiu de realitzar una proposta d'implementació conjunta d'aquests programes als EAP i per a trobar sinergies en la seva coordinació (formació, web, butlletins, dies mundials...)

Es fa la proposta, durant el 2018 d'oferir els diferents programes de promoció i prevenció esmentats, de manera englobada a l'APS. Creant a cada EAP una "Comissió de promoció i prevenció", creant una comissió de Salut pública en clau ENAPISC, i definint aspectes més concrets com tema variables, indicadors, aspectes formatius, entre d'altres sinèrgies.

Durant el 2019 es fa la proposta de fer uns grups focals amb grups reduïts de referents de tots els programes, per tal de valorar els punts forts/febles i sentir la opinió dels professionals. Es planteja també fer una Jornada participativa pel llançament de la Xarxa de promoció i prevenció (Xarxa PiP)

El projecte durant el 2019 ha quedat parat a la espera de tenir una coordinació a nivell de l'ASPCAT i seguir el model de l'ENAPISC que també ha quedat parat.

Grups de treball

3.4. Grup alcohol i ECAP

3

El grup creat l'any 2017, amb professionals de l'ASPCAT, referents de l'ICS i del centre corporatiu, té l'objectiu de millorar la qualitat dels indicadors d'alcohol inclosos a l'ECAP, així com el registre de la història clínica.

Entre d'altres gestions, durant el 2019 s'han realitzat 3 reunions de treball acordant:

- Fer arribar a l'ICS una proposta d'anàlisi (mapa) dels registres de l'ECAP per tal de monitoritzar degudament el cribratge i la prevalença de patrons de consum que resulten, un cop tinguem els resultats (abans de finals d'any) ho analitzarem plegats.
- Millorar la qualitat del registre, incloent un matís a la categoria "abstemi" per tal que els professionals tinguin clar que només es pot codificar així a aquelles persones que no han begut res durant el darrer any.
- Se'ns facilitarà la dada de cribratge d'alcohol general obtinguda per qualsevol registre i també la dada de cribratge segons la nostra proposta basada en l'ús dels instruments validats (Audit i Calculadora)
- Enviar articles rellevants del treball fet els darrers anys (ODHIN, IMPACT, ...)
- L'ICS presenta una proposta per a fer el cribratge d'alcohol on millori la disposició de la variable "Cribratge Audit C" i la explotació dels indicadors.

Grups de treball

3.5. Grup de treball d'alcohol i altres drogues de CAMFiC

3

Implementació ASSIST

Participació en el grup de treball d'alcohol i altres drogues de CAMFiC per a dur a terme les accions de coordinació amb el grup en quant a:

- Suport en la elaboració de materials
- Suport formatiu per a fer cursos, tallers...
- Col·laboració en recerca
- Revisió articles científics
- Participació a Jornades, congressos...

Es proposa fusionar la implementació del Programa ASSIST integrat amb el Beveu Menys.

Es demana assessorament al grup d'Alcohol i altres drogues i es fa formació de l'instrument per capacitar el grup.

Es recullen les opinions del grup en quant a la implementació:

- Cal aplicar millores de l'eina ASSIST a l'ECAP
- La implementació ha de ser progressiva: es tracta d'una eina útil disponible per quan faci falta, no com a eina de cribratge universal.

Pilot en 2020 en el context del Pla Estratègic Sanitari de l'Alt Penedès (14 centres)

65	Impulsar el Programa Drogues i Atenció Primària (ASSIST) d'acord amb les criteris marcats per l'Estratègia Nacional d'Atenció Primària i Salut Comunitària (ENAPISC) fent:	Percentatge de cobertura del Programa ASSIST (referent format al centre) a les ABS del territori	Tendir 100%	Anual	2019-2022
	<ul style="list-style-type: none"> - Formació dels professionals - Augment del cribratge del consum d'alcohol i altres substàncies a l'atenció primària 	Nombre i percentatge d'EAP formats en el Programa ASSIST pel seu referent entre els EAP del territori.	Tendir 100%	Anual	2019-2022

Dissenyar la estratègia de sinèrgia. 2020 tenir proposta avaluada per decidir implementació:

- La reducció dels temes d'alcohol i drogues, sintetitzar la formació dels dos programes: paquet formatiu 4 hores
- Considerar les prevalences de drogues a l'AP, efectivitat ASSIST:
 - o Disseny pilot i avaluació. Assegurar que no disminueixi % de cribratge alcohol
 - o Discutir prioritització de drogues (cànnabis...)

Grups de treball

3.6. Grup suport referents territorial

En la comissió tècnica del programa, s'analitzen els indicadors d'avaluació del programa, en quant al desplegament de l'activitat formativa per part dels referents (formació de formadors), es decideix, degut a les dificultats en traspasar la informació als equips de primària:

- Formar un grup de referents/professionals motivats en temes d'alcohol que representarà un subgrup del grup d'alcohol de CAMFiC. El grup estarà format per unes 12-14 persones i haurà representació territorial.
- Al grup s'oferirà:
 - Formació específica en alcohol
 - Formació en tècniques i habilitats per fer formació
 - Facilitar per fer publicacions
 - Remuneració quan formin centres d'AP
 - Suport en la publicació

L'objectiu plantejat és:

- o Capacitació del grup per fer formació a centres que no tenen referent o necessiten suport
- o Emponderar la figura d'infermeria en els equips
- o En els EAPs que ho requereixin, orientar la formació als temes farmacològics tenint en compte que aquesta activitat és menys freqüent
- o Grup receptor de possibles consultes sobre dubtes en casos d'alcohol
- o Altres segons necessitats i noves propostes...

Propostes 2020

4

Aspectes organitzatius

- > Continuar amb les reunions bimensuals de la comissió tècnica
- > Potenciar els grups de treball: alcohol i farmàcia, alcohol i pediatria i la resta
 - Desenvolupament de la formació en alcohol i pediatria, en el context del projecte pilot desenvolupat al Pirineu
 - Posada en marxa del projecte pilot d'alcohol i farmàcia a Tarragona i Terres de l'Ebre
- > Desenvolupar la estratègia d'unificació de recursos i aspectes operatius dels programes de promoció i prevenció de la Generalitat.

Accions formatives

- > Formació d'actualització als centres d'AP de Catalunya pendents formació
- > Formació en línia:
Revisió curs i aplicar millores. Programació següents edicions durant el 2020
- > Seguir reforçant i millorant la estratègia per augmentar el percentatge de la formació perifèrica als EAPs.
- > Continuar formació d'actualització al territori adreçada a referents d'AP i CAS

Altres

- > **Manteniment** de la xarxa de referents d'alcohol
- > Continuar amb la línia de treball amb proveïdors, especialment amb l'ICS
- > Treballar en la **web** Canal Drogues: actualització continguts portal Drogues